Tools voor extra leuke plaatjes

Kom beeldig uit de hoek!

Je digitale kiekjes wat opsmukken en afdrukken is best leuk. Maar de échte fun komt pas met capriolen als panorama's, mozaïeken, morphs, posters, animaties, en een keur van pittoreske tot psychedelische effecten. Met de tools uit dit dossier kan dat allemaal, gratis nog wel! TOON VAN DAELE

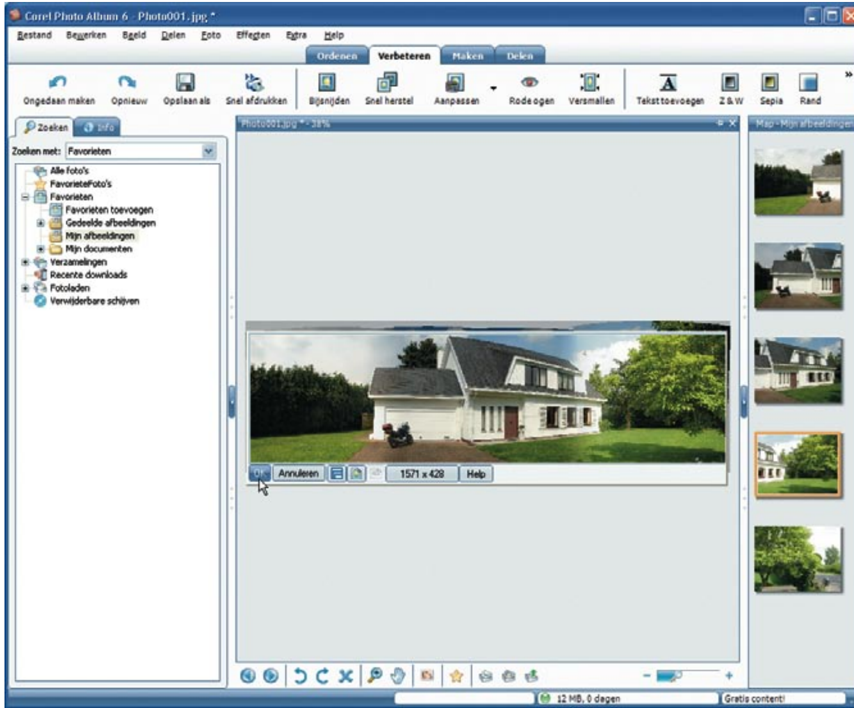
Wie meende dat hij met enkele retouches aan z'n digitale kiekjes meteen aan het einde van zijn creatieve mogelijkheden zat, zal er na dit dossier wel anders over denken. We stellen je namelijk een ganse schare tools voor waarmee je nieuwe wegen uitkan. Heel wat programma's vind je op de Clickx-cd (zie pagina 11). We vermelden telkens ook de url waar je eventuele nieuwere versies kan downloaden. Aan de slag ermee...

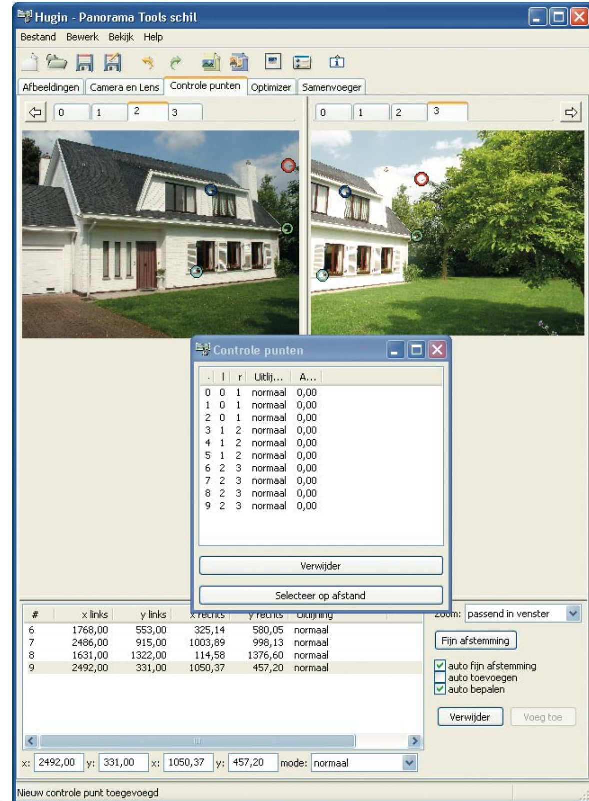
PANORAMA'S

Je staat voor een indrukwekkend landschap, maar zelfs je dure breedhoek weet deze weidse omgeving niet in één foto te persen... Geen nood, neem gewoon een paar overlappende kiekjes, en met de juiste software rijg je die zo weer aan elkaar. Een van de meest gebruiksvriendelijke tools voor deze panoramische klus is Corel Photo Album. Je krijgt dit tooltje cadeau bij aanschaf van Corel Paint Shop Pro, maar op www.nl.corel.com staat alvast een gratis proefversie van 30 dagen voor je klaar. Om een panoramafoto samen te stellen, ga je als volgt tewerk. Ga naar **Bestand**, kies **Openen**, **Map Openen** en haal de foto's binnen die je aan elkaar wil kleven. Druk vervolgens rechts in de knoppenbalk op **Panorama**. Sleep de foto's uit de map naar het Panorama-venster. Met de muis versleep je die in de gewenste volgorde. Druk op het zwarte pijltje naast het tweede icoon in de knoppenbalk van dit venster en stel de gewenste opties in. Meestal zullen de standaardinstellingen wel volstaan. Druk vervolgens op het eerste icoontje (**Panorama**). Even later verschijnt het resultaat op je scherm. Je kan het kijkvenster eventueel nog wat verplaatsen, waarna je de panoramafoto netjes afwerkt met **OK**. Niet vergeten op te slaan, natuurlijk!

Helemaal gratis is Hugin http://hugin.sourceforge.net, dat zelfs in het Nederlands (nu ja) op je scherm verschijnt. De tool laat zich echter een

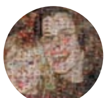

Niks is te breed voor Corel Photo Album.

Hugin: niet makkelijk, wel gratis.

stuk minder eenvoudig bedienen, en de online tutorials op **http://hugin.sourceforge.net/tutorials** zijn dan ook meer dan welkom. In een notendop komt het hierop neer. Op het tabblad **Afbeeldingen** haal je eerst alle individuele plaatjes op, en plaats je ze in de juiste volgorde. Open vervolgens het tabblad **Controle punten**. Selecteer links de eerste foto, en rechts de tweede. Klik op beide foto's een overlappend punt aan. Corrigeer indien nodig, en bevestig door met de rechtermuisknop een van de foto's aan te klikken. Duid bij voorkeur drie of meer van deze 'controlepunten' aan. Herhaal dit voor elke opeenvolgende foto. Ga naar het tabblad **Optimizer** en druk op **Optimaliseer nu**! Vervolgens open je het tabblad **Samenvoegen** en bevestig je met de gelijknamige knop. Overigens kan je op elk moment ook een panoramavoorbeeld opvragen via een knopje in de balk. Je zal merken dat er meestal wel nog enige bijsturing vereist is. Je kan ook add-ons installeren, zoals Autopano-sift (dat zelf de controlepunten berekent) of Enblend (dat voor betere overvloeiingen zorgt).

MOZAÏEKEN

Heel geinige effecten kan je bekomen door een foto te laten samenstellen uit ontelbare andere, kleinere kiekjes (zogenoemde tegels): een mozaïekfoto dus! Dat klusje klaar je met het gratis Foto-Mosaik **www.sixdots.de/mosaik/en** – de auteur verwacht wel dat je hem op een prentbriefkaart vergast. Dit programma start meteen op met een handige wizard. In een eerste stap creëer je een nieuwe databank waarin de tool alle tegels zal onderbrengen. Vervolgens geef je te kennen uit welke map hij die tegels kan opvissen. Uiteraard leid je hem hiervoor naar een map waarin je al een heel arsenaal kiekjes gestockeerd hebt. Nog een stap verder selecteer je via de knop **Open** welke foto je met die tegels wil samenstellen, en druk je op de knop **Choose** om vast te leggen waar hij de mozaïekfoto kwijt kan. Die komt automatisch in het bmp-formaat terecht, maar met een beeldbewerkingsprogramma of een gespecialiseerde tool als het gratis XnView **http://perso.orange.fr/pierre.g/xnview/enxnview.html** kan je dat achteraf makkelijk converteren naar een jpg-bestand. In een volgende stap duid je aan uit welke tegeldatabank Foto-Mosaik mag putten. En nog een venster verder kan je allerlei opties kwijt, zoals het aantal, de vorm en de grootte van de tegels. Zodra je nu op **Next** drukt, gaat de tool aan de slag. Even later verschijnt het resultaat. Als je wil, kan je de originele foto over de mozaïek heen leggen, en via een schuifbalk de transparantie van deze 'overlay' bepalen. Op elk moment kan je trouwens met de **Preview**-knop het resultaat bekijken. Nog een laatste druk op **Next**, en de mozaïek is klaar.

Een vergelijkbare tool is het gratis Andreamosaic **www.andreaplanet.com/andreamosaic.** De interface oogt wat Spartaans, maar via de helpknop haal je een handige pdf-handleiding van 20 pagina's tevoorschijn. Qua resultaten hoeft dit programma alvast niet voor Foto-Mosaik onder te doen. Je kan de tool trouwens downloaden samen met een 'image collection' van 500 kant-en-klare tegels. Maar het is natuurlijk leuker als je daarvoor je eigen kiekjes gebruikt.

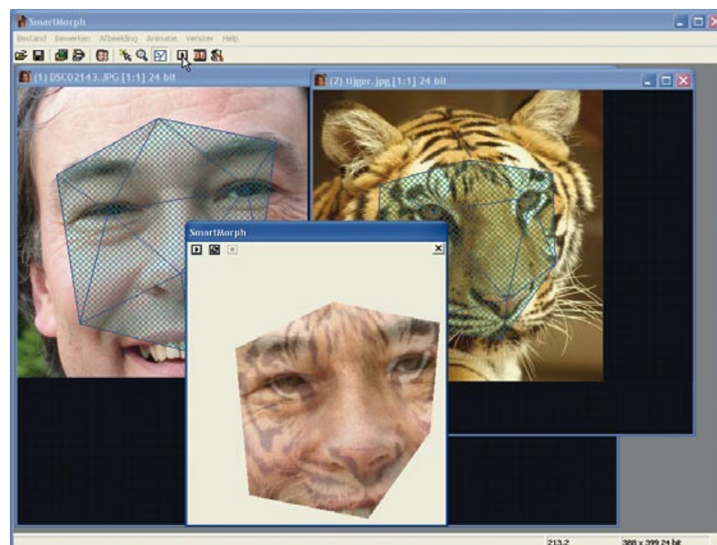

Vele kleintjes maken een groot!

Hoe knap je ook was... ;-)

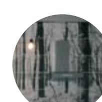
Stop wat testosteron in je lijf!

MORPHS

Morphing is een duur woord voor gekke-smoelen-maken: je vervormt een bestaande foto zodanig dat je een onaards effect krijgt. Een eenvoudig en gratis tooltje hiervoor is Distortit http://chesterway.co.uk/software/Distortit.zip, dat zich vooral via de rechtermuisknop laat bedienen. Vanuit dit snelmenu haal je via **Load** de geviseerde foto op, en zodra je die met de muis aanklikt, wordt het plaatje op dat punt uitvergroot. De vergrotingsfactor bepaal je eenvoudigweg met een schuifbalk. Wil je een bepaald effect behouden, druk dan op de **Keep**-knop. Via de optie **Save** in het snelmenu sla je het resultaat op als bmp of jpg. Handig voor wie snel een bek wil trekken :-).

Met het gratis SmartMorph wordt het nóg leuker. Je downloadt het op http://meesoft.com, samen met een Language Pack (ook voor Nederlands). Met dit programma kan je de ene foto zachtjes in de andere laten overvloeien, en het hele overgangseffect inblikken als avi-filmpje. Hier heb je dus twee foto's voor nodig, en de leukste effecten bekom je natuurlijk met frontale portretten. De foto's zijn bij voorkeur ook van dezelfde grootte, hoewel hier binnen SmartMorph nog wel een mouw aan te passen valt. Hoe ga je nu tewerk? Via het menu **Bestand, Afbeelding openen** haal je eerst de twee plaatjes binnen. Vervolgens ga je naar het menu **Afbeelding**, waar je de optie **Pas afbeeldingen aan** selecteert. Beide kiekjes worden nu semi-transparant over elkaar heen gelegd. Via het knopje **Afbeelding verplaatsen** kan je ze nog wat verschuiven, zodat ze zo correct mogelijk over elkaar komen te liggen. Desnoods knip je nog wat bij met het knopje **Afsnijgebied selecteren**. Bevestig met **OK**. Terug in het hoofdvenster druk je op de knop **Punten toevoegen/verplaatsen**. Klik een bepaald punt in de ene afbeelding aan en verschuif indien nodig het overeenkomstige punt op de andere, zodat beide punten zo goed mogelijk op elkaar zijn afgestemd. Voeg gerust een hele schare punten toe. Druk daarna op de knop **Punten verbinden** en check of het raster correct wordt uitgetekend. Desnoods verschuif je nog een of meer punten. Bekijk het resultaat met **Animatie afspelen**. Eventueel spijker je het nog wat bij via **Animatie, Animatie-instellingen**, en ten slotte blik je met het menu **Animatie, Opslaan als video** alles in als avi-filmpje. Je kan hier trouwens onder meer ook voor jpg kiezen: elk animatieframe komt dan in een apart bestandje terecht.

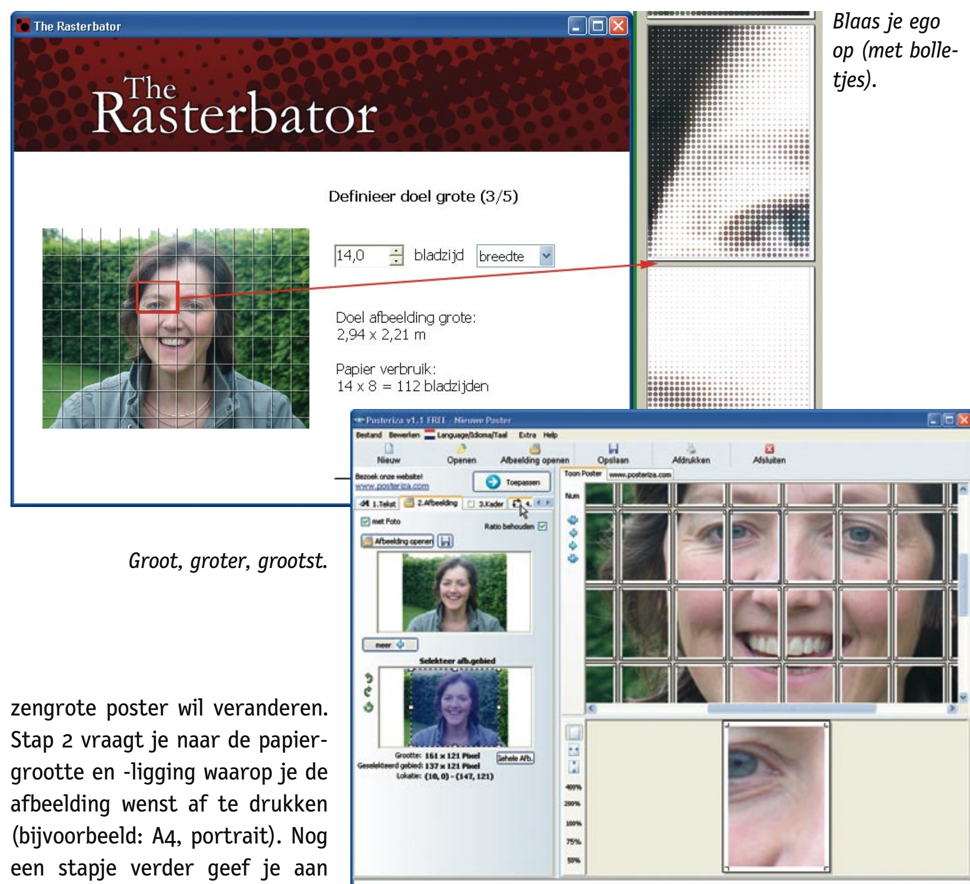

POSTERS

Nu kan je van suikertante Irma wel een foto van 10 x 15 cm op je kast zetten, maar gezien het suikergehalte doe je er ongetwijfeld beter aan je living te behangen met haar beeltenis afgedrukt op pakweg een honderdtal A4'tjes! Dat kan probleemloos met de gratis tool The Rasterbator http://homokaasu.org/rasterbator. Je kan die aanspreken als een online service, maar ook downloaden in de vorm van een apart programmaatje. Wij kozen voor dit laatste, temeer omdat je het ook in het Nederlands kan instellen. Vijf stappen moet je doorlopen, en in eerste instantie haal je met de knop **Zoeken** de afbeelding op die je in een reu-

Deze muurgrote poster is een resultaat van de Rasterbator. Elk A4-vel wordt met punten bedrukt.

Blaas je ego op (met bolletjes).

Groot, groter, grootst.

zengrote poster wil veranderen. Stap 2 vraagt je naar de papiergrootte en -ligging waarop je de afbeelding wenst af te drukken (bijvoorbeeld: A4, portrait). Nog een stapje verder geef je aan hoeveel pagina's de breedte van de poster moet bevatten. Handig is wel dat The Rasterbator je meteen te zien geeft hoeveel papier je dat uiteindelijk zal kosten. De voorlaatste stap vraagt je of je ook afkniprandjes wil afdrukken, en wat de puntgrootte – putgrote, luidt het hier – van de 'rasterbatie' moet worden: hoe lager deze waarde, hoe beter de afdrukresolutie. Ten slotte kan je ook nog de afdrukkleur van de poster instellen. Kies je **Meerdere kleuren**, dan tracht de tool de kleuren van de originele foto zo goed mogelijk te simuleren. Ten slotte kies je een geschikte naam en locatie voor het pdf-bestand dat de posterpagina's zal bevatten. Je hoeft die dan enkel nog af te drukken. Lees er wel goed de tips op na die verschijnen zodra het pdf-bestand is opgeslagen – en check misschien ook even je papiervoorraad en inktpatronen.

Met een naam als Posteriza www.posteriza.com mag je ook van deze gratis tool weinig anders verwachten dan dat je reuzengrote posters uitgespuwd krijgt. En dat is precies wat Posteriza doet, maar dan wel op een andere manier dan The Rasterbator. Hier krijg je geen kunstzinnig dot-effect, maar een zo natuurgetrouw mogelijke uitvergroting, mét behoud van de kleuren van het origineel. Eerst open je het tabblad **Afbeelding** en haal je de foto op via **Afbeelding openen**. Die verschijnt even later in het linkerpaneel. We raden je aan het vinkje bij **Ratio behouden** onaangeroerd te laten. Druk je op de knop **Meer**, dan kan je de afbeelding bijsnijden en roteren. Wil je er tekst bij, dan kan je die kwijt op het

Animaties

Een avondje kiekjes-kijken wordt zoveel leuker als je fotoreeks een echt filmverhaal wordt, inclusief flitsende overgangen, ingesproken commentaar, achtergrondmuziek, leuke effecten en pan- en zoom-bewegingen. Een van de beste tools voor deze klus is zonder twijfel het gratis Photo Story 3 van Microsoft www.microsoft.com/windowsxp/using/digitalphotography/photostory. Zorg er wel voor dat je vóór het downloaden de taal instelt op Nederlands. Installeer het en stip in een eerste stap de optie **Een nieuw verhaal beginnen** aan. Vervolgens haal je via **Foto's importeren** alle plaatjes binnen die je in je verhaal wil opnemen. Die verschijnen netjes onder elkaar op een tijdlijn. Met de muis kan je ze altijd nog naar een andere positie verslepen. Een foto die je selecteert, verschijnt meteen in het voorbeeldvenster. Hier tref je ook een knoppenbalk aan, waarmee je de geselecteerde foto snel kan retoucheren. Terug in het hoofdvenster zorgt een volgende stap ervoor dat je aan geselecteerde foto's een titel kan toevoegen. Onderaan het voorbeeldvenster verschijnt bovendien een uitklapmenu dat je laat kiezen uit een tiental effecten. Nog een stap verder kan je eigen commentaar opnemen. Via de knop **Beweging aanpassen** zijn ook animatie-effecten mogelijk. Er verschijnt dan een nieuw venster waar je op het tabblad **Beweging en duur** eerst een vinkje plaatst bij **Begin- en eindpositie van beweging opgeven**. Vervolgens kan je beide kijkvensters schalen en verplaatsen. Via het kijkvenster links bepaal je wat er in het begin te zien is, en het venster rechts toont wat je op het einde te zien krijgt. Het aantal seconden tussen beide posities leg je onderaan vast, bij **Duur**. Op het tabblad **Overgang** kan je bovendien kiezen uit een heel pak transities. Terug in het hoofdvenster laat een volgende stap je toe een streepje achtergrondmuziek toe te voegen. En ten slotte kan je je fotoverhaal bewaren als een wmv-bestand, klaar om op je (pocket) pc af te spelen. Succes gegarandeerd!

tabblad **Tekst**, en het tabblad **Kader** laat je eventueel een gepast kader selecteren voor je poster. Heel belangrijk is natuurlijk het vierde tabblad: **Formaat**. Hier stel je de gewenste breedte en/of hoogte van de poster in, uitgedrukt in aantal pagina's. Wellicht vul je hier slechts één waarde in en laat je de andere dimensie via **Auto** door Posteriza zelf berekenen. Verder kan je hier ook nog je printer(configuratie) en de afdrukoriëntatie instellen. Zodra je nu op **Toepassen** drukt, krijg je rechts het resultaat te zien, met bovenaan een overzicht van alle pagina's en onderaan de geselecteerde pagina in close-up. Nu alleen nog afdrukken...

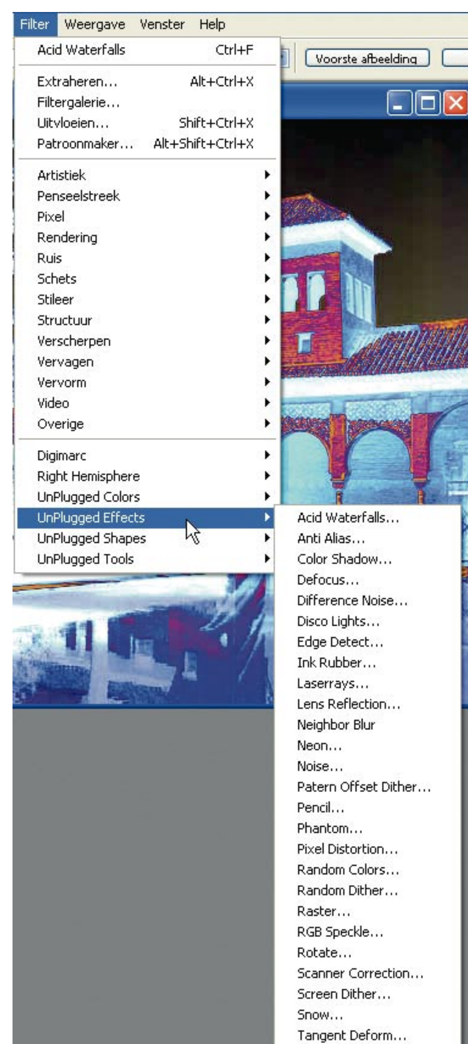
Met Photo Story schop je leven in je saaie fotoavonden!

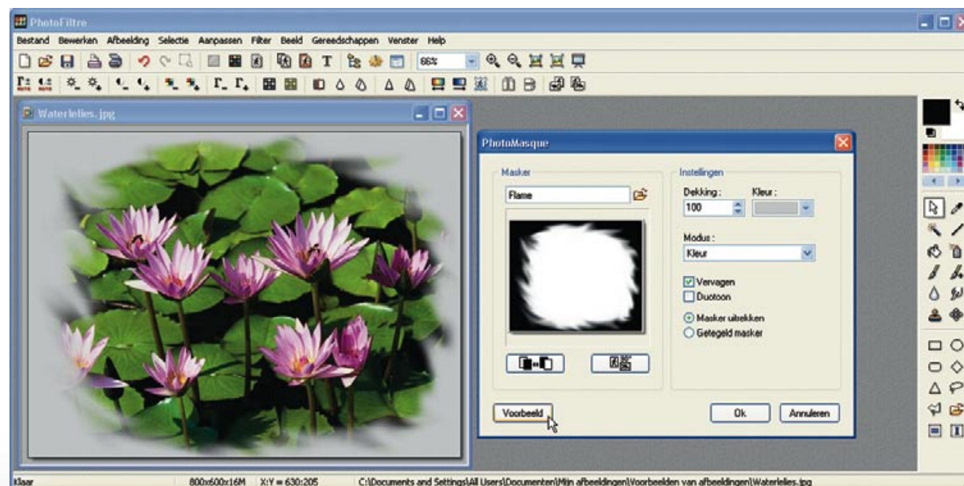
EFFECTEN

Maar er zijn nog andere manieren om je publiek te verbazen... We beginnen voorzichtig, met het gratis Photofiltre. Deze tool heeft namelijk een behoorlijk arsenaal aan effecten in huis, en je bent er op 1-2-3 mee weg. Het programma laat zich – ook in het Nederlands – downloaden op www.photofiltre.com. Het is eigenlijk een compleet beeldbewerkingsprogramma, en wie met MS Paint overweg kan, zal de overstap beslist niet moeilijk vinden. Het effectengamma huist vooral in het menu **Filter**. Aan jou om naar hartenlust te experimenteren, maar enkele opvallende filters willen we je alvast niet onthouden. Zo tref je bij **Kleuren** een aantal catchy effecten aan, zoals **Sepia**, **Nacht-effect** en **Zonsondergang-effect**, maar ook **Inkleuren** en **Verloop** geven je plaatjes een leuke touch. Uiteraard zitten er ook in de rubriek **Artistiek** heel wat fijne effecten, zoals **Houtskool** en **Olieverf**. Met de effectengroep **Vervorming** waan je je een rasechte morpher, en ook **PhotoMasque** heeft een paar leukigheden in petto. Hier kan je namelijk allerlei 'maskers' op je foto loslaten. Dat zijn plaatjes in grijswaarden die je als het ware over je foto heen legt. Kies je bij **Modus** de optie **Kleur**, dan krijg je van je originele foto alleen nog die pixels te zien die in het masker witgekleurd zijn; wat hier zwart is, wordt van de foto weggeknipt. Kies je bij **Modus Grijstinten**, dan behouden van je foto enkel die pixels hun volle kleur die in het masker wit zijn; de andere krijg je alleen nog in grijswaarden te zien. Het is ook perfect mogelijk je eigen maskers te ontwerpen. Je hoeft die dan maar als gif'jes op te slaan in de submap Masks.

Ben je een effectenfanaat, dan zal Unplugged je wel kunnen bekoren. Dit is een reeks van een tachtigtal gratis plugins die je kan installeren in beeldbewerkers als Paint Shop Pro of Photoshop. Je vindt de collectie op www.snapfiles.com/get/unplugged.html. We tonen je hoe je die aan de praat krijgt in Adobe Photoshop CS 8.0 NL, maar de installatie voor andere programma's is nagenoeg identiek. De bedoeling is uiteraard dat je het gezipte bestand eerst uitpakt. Dit gebeurt in vier submappen, en je zorgt ervoor dat die in de plugin-map van Photoshop terechtkomen. In onze versie is dat de map C:\Program Files\Adobe\Photoshop CS\Insteekmodules. Start daarna Photoshop op. Trakteert het programma je op een foutbericht, dan moet je wellicht nog een dll-bestand kopiëren naar de map C:\windows\system. Dit bestand heet MSVCRT10.DLL en je vindt het onder meer op www.dll-files.com/dllindex/dll-files.shtml?msvcrt10. Nu laat Photoshop zich wél netjes opstarten. Laad een willekeurige afbeelding in en open het menu **Filter**: helemaal onderaan vind je de vier submappen terug als menu-items. Hieruit hoef je dan maar het gewenste effect te selecteren. In de meeste gevallen verschijnt dan een extra venstertje, waarin je via schuifbalken het effect optimaal kan afstemmen. Via **Bewerken**, **Ongedaan maken** ... kan je het natuurlijk altijd weer overboord kieperen. ♦

Met 80 effecten ben je wel even zoet!

Spelen met maskers...